

Věc C-161/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

16. března 2023

Předkládající soud:

Satversmes tiesa (Lotyšsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

14. března 2023

Stěžovatelé před Ústavním soudem:

VL

ZS

LIREVA INVESTMENTS LIMITED

VI

*FORTRESS FINANCE Inc.***Odpůrce:**

Latvijas Republikas Saeima

Předmět původního řízení

Posouzení slučitelnosti čl. 124 odst. 6, čl. 125 odst. 3 a čl. 126 odst. 3.¹ Kriminālprocesa likums (trestní řád) s článkem 92 první a druhou větou Latvijas Republikas Satversme (Ústava Lotyšské republiky).

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Na základě článku 267 SFEU se předkládající soud táže: i) zda vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení, podle níž vnitrostátní soud rozhoduje o konfiskaci výnosů z trestné činnosti v samostatném řízení týkajícím se nezákonně

nabytého majetku, spadá do působnosti směrnice 2014/42/EU a rámcového rozhodnutí 2005/212/SVV; ii) zda lze pravidla stanovená ve sporných ustanoveních o prokazování původu majetku z trestné činnosti považovat za slučitelná s právem na spravedlivý proces zakotveným v Listině základních práv Evropské unie a v této směrnici; iii) zda v případě, že je třeba sporná ustanovení považovat za neslučitelná s unijním právem, mohou být jejich právní účinky zachovány po dobu jejich platnosti.

Předběžné otázky

1.1. Spadá do působnosti směrnice 2014/42, zvláště jejího článku 4, a rámcového rozhodnutí 2005/212, zvláště jeho článku 2, vnitrostátní právní úprava, podle níž vnitrostátní soud rozhoduje o konfiskaci výnosu z trestné činnosti v samostatném řízení týkajícím se nezákonně nabytého majetku, které není součástí hlavního trestního řízení, a to předtím, než je konstatováno spáchání trestného činu a než je určitá osoba prohlášena vinnou tímto činem, a v níž je stanovena rovněž konfiskace na základě materiálů vyňatých z trestního spisu?

1.2. V případě kladné odpovědi na první otázku, lze takovou vnitrostátní právní úpravu prokazování původu majetku z trestné činnosti v řízeních týkajících se nezákonně nabytého majetku, jako je právní úprava obsažená ve sporných ustanoveních, považovat za slučitelnou s právem na spravedlivý proces zakotveným v člancích 47 a 48 Listiny a v čl. 8 odst. 1 směrnice 2014/42?

1.3. Musí být zásada přednosti unijního práva vykládána v tom smyslu, že brání tomu, aby ústavní soud členského státu, který rozhoduje o ústavní stížnosti podané proti vnitrostátní právní úpravě, která byla prohlášena za neslučitelnou s unijním právem, rozhodl, že se použije zásada právní jistoty a že právní účinky této právní úpravy budou zachovány po dobu, kdy byla tato právní úprava v platnosti?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Listina základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“): čl. 47 první pododstavec a druhý pododstavec první věta a čl. 48 odst. 1.

Rámcové rozhodnutí Rady 2005/212/SVV ze dne 24. února 2005 o konfiskaci výnosů a majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti (dále jen „rámcové rozhodnutí 2005/212“): bod 10 odůvodnění a články 1, 2 a 4.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii (dále jen „směrnice 2014/42“): body 9, 15, 22 a 38 odůvodnění a čl. 1 odst. 1, čl. 2 bod 4, články 4 a 5 a čl. 8 odst. 1.

Judikatura Soudního dvora

Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2020, „Agro In 2001“, C-234/18, EU:C:2020:221, body 56 a 57.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. října 2021, Komisia za protivodejstvije na korupcijata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imuštstvo, C-319/19, EU:C:2021:883, body 36, 37 a 41.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. října 2021, Okražna prokuratura – Varna, C-845/19 a C-863/19, EU:C:2021:864, bod 75.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. června 2021, Latvijas Republikas Saeima (Trestné body), C-439/19, EU:C:2021:504, body 132 a 133.

Judikatura Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek velkého senátu ze dne 28. června 2018, G.I.E.M. S.r.l. a další v. Itálie, stížnost č. 1828/06, body 211, 223 až 225 a 233.

Rozsudek ze dne 12. května 2015, Gogitidze a další v. Gruzie, stížnost č. 36862/05, body 102 a 103.

Rozsudek ze dne 25. května 1986, Feldbrugge v. Nizozemsko, stížnost č. 8562/79, bod 44.

Rozsudek ze dne 27. října 1993, Dombo Beheer BV v. Nizozemsko, stížnost č. 14448/88, bod 33.

Rozsudek ze dne 15. července 2010, Šikić v. Chorvatsko, stížnost č. 9143/08, bod 52.

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Latvijas Republikas Satversme (Ústava Lotyšské republiky; dále jen „Ústava“): čl. 92 první a druhá věta, který stanoví, že „Každý má právo hájit svá práva a své legitimní zájmy před nestranným soudem. Každý se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.“

Krimināllikums (trestní zákoník): článek 70.¹⁰, který definuje zvláštní konfiskaci majetku, a čl. 70.¹¹ odst. 1, který definuje nezákonně nabytý majetek.

Kriminālprocesa likums (trestní řád): čl. 124 odst. 6, který vymezuje předmět dokazování, čl. 125 odst. 3, který stanoví právní domněnku ohledně skutkového stavu, a čl. 126 odst. 3¹, který vymezuje subjekty a důkazní břemeno (dále jen „sporná ustanovení“). Sporná ustanovení v současném znění jsou účinná od 24. prosince 2019.

Článek 356 trestního řádu stanoví postup pro prohlášení, že majetek byl nabyt nezákonně.

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Podle čl. 124 odst. 6 trestního řádu se v trestním řízení a v řízení o nezákonně nabytém majetku považují za prokázané okolnosti, které jsou předmětem dokazování o původu majetku z trestné činnosti, jestliže na základě provedeného dokazování lze mít za to, že původ majetku je s větší pravděpodobností nezákonný, než zákonný.

Podle čl. 125 odst. 3 trestního řádu se má za prokázané, že majetek, s nímž byly prováděny činnosti související s praním peněz, byl získán nezákonně, pokud osoba zúčastněná na trestním řízení neposkytne věrohodné vysvětlení ohledně zákonného původu daného majetku a pokud důkazy jako celek poskytují osobě odpovědné za řízení podklad pro domněnku, že majetek pochází s největší pravděpodobností z trestné činnosti.

Článek 126 odst. 3¹ trestního řádu stanoví, že pokud osoba zúčastněná na trestním řízení tvrdí, že majetek nelze považovat za nabytý nezákonně, nese důkazní břemeno ohledně zákonnosti původu dotčeného majetku. Pokud tato osoba ve stanovené lhůtě neposkytne věrohodné informace o zákonnosti původu majetku, je zbavena možnosti získat náhradu škody, která jí byla způsobena omezeními uloženými v trestním řízení, pokud jde o možnost nakládat s tímto majetkem.

- 2 V návaznosti na pět ústavních stížností z důvodu protiústavnosti, které podali stěžovatelé k Satversmes tiesa (Ústavní soud, dále jen „předkládající soud“), má tento soud rozhodnout o souladu sporných ustanovení s čl. 92 první a druhou větou Ústavy. Stěžovatelé před Satversmes tiesa (Ústavní soud) mají za to, že sporná ustanovení nejsou v souladu s čl. 92 první a druhou větou Ústavy ve spojení se zárukami obsaženými v článku 8 směrnice 2014/42 a v rámcovém rozhodnutí 2005/212.
- 3 Ze spisů vyplývá, že v Lotyšsku bylo zahájeno několik samostatných trestních řízení podle čl. 195 odst. 3 trestního zákoníku pro domnělé rozsáhlé praní peněz. Tato řízení se dosud nacházejí ve fázi vyšetřování. Ve všech těchto trestních řízeních osoba odpovědná za řízení zajistila finanční prostředky nebo nemovitý majetek stěžovatelů před Satversmes tiesa (Ústavní soud), zahájila řízení o nezákonně nabytém majetku a předala spis týkající se tohoto majetku soudu k projednání uvedených věcí. Ve všech výše uvedených řízeních byl majetek stěžovatelů před Satversmes tiesa (Ústavní soud) pravomocným rozhodnutím soudu prohlášen za nabytý nezákonně a bylo rozhodnuto o jeho konfiskaci ve prospěch státu.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 4 Stěžovatelé před *Satversmes tiesa* (Ústavní soud) tvrdí, že sporná ustanovení nezaručují zásadu rovnosti zbraní a porušují zásadu presumpce nevinny. Domnívají se, že směrnice 2014/42 je použitelná na řízení týkající se nezákonně nabytého majetku, a proto se v těchto řízeních musí na osoby, jejichž majetek byl zkonfiskován, vztahovat záruky stanovené v čl. 8 odst. 1 této směrnice, aby bylo osobám spojeným s tímto majetkem zaručeno právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces. Vzhledem k tomu, že řízení týkající se nezákonně nabytého majetku se řídí zásadami konfiskace bez odsuzujícího rozsudku, a nikoli zásadami rozšířené konfiskace ve smyslu článku 5 směrnice 2014/42, nelze podle jejich názoru v těchto řízeních uplatňovat právní domněnku ohledně skutkového stavu.
- 5 Stěžovatelé před *Satversmes tiesa* (Ústavní soud) tvrdí, že jakmile osoba odpovědná za řízení prohlásí, že lze předpokládat, že majetek pochází z trestné činnosti, nesou stěžovatelé nepřiměřené břemeno prokázání zákonnosti původu majetku a nejsou jim poskytnuty dostatečné a účinné procesní záruky k vyvrácení této domněnky. Podle jejich názoru je tedy v řízeních týkajících se nezákonně nabytého majetku osoba odpovědná za řízení ve výhodnějším postavení než osoba, která je s tímto majetkem spojena.
- 6 Orgán, který vydal napadený akt, tedy Parlament, se domnívá, že sporná ustanovení jsou v souladu jak se zásadou rovnosti zbraní, tak se zásadou presumpce nevinny. Řízení o nezákonně nabytém majetku se týká situací, kdy je třeba vyřešit otázku původu majetku z trestné činnosti, pokud osoba ještě nebyla uznána vinnou ze spáchání trestného činu postupem stanoveným zákonem. Mezinárodní závazky Lotyšska zahrnují povinnost vytvořit právní rámec, který zajistí konfiskaci nezákonně nabytého majetku. To vyplývá také ze směrnice 2014/42.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 7 Vzhledem k tomu, že sporná ustanovení jsou součástí právní úpravy řízení o konfiskaci výnosů z trestné činnosti, mají pro toto posouzení význam články 47 a 48 Listiny, směrnice 2014/42 a rámcové rozhodnutí 2005/212.
- 8 Předkládající soud má za to, že trestné činy týkající se řízení o nezákonně nabytém majetku spadají do věcné působnosti směrnice 2014/42; navíc je za tyto trestné činy stanoven trest odnětí svobody v rozmezí od tří do dvanácti let, což odpovídá trestu stanovenému v čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2005/212.
- 9 Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 2014/42, stejně jako rámcové rozhodnutí 2005/212, na které tato směrnice odkazuje, je právním aktem, který ukládá členským státům povinnost zavést minimální společná pravidla pro konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti za účelem usnadnění vzájemného uznávání příkazů ke konfiskaci vydaných soudem v průběhu trestního řízení. Směrnice 2014/42 neupravuje konfiskaci nástrojů a výnosů pocházejících z protiprávní

činnosti, kterou nařídí soud členského státu v řízení, které se netýká konstatování, že byl spáchán jeden nebo více trestných činů, nebo které nenavazuje přímo na takové konstatování. Taková konfiskace totiž nepodléhá minimálním pravidlům, která tato směrnice stanoví v souladu se svým čl. 1 odst. 1, a její právní úprava tedy spadá do pravomoci členských států stanovit ve vnitrostátním právu širší pravomoci, která je zmíněna v bodě 22 odůvodnění uvedené směrnice. Předkládající soud musí proto posoudit, zda je směrnice 2014/42 stejně jako rámcové rozhodnutí 2005/212, na něž tato směrnice odkazuje, použitelná na ustanovení o řízeních týkajících se nezákonně nabytého majetku, která jsou obsažena v trestním řádu.

- 10 Sporná ustanovení se týkají prokázání původu majetku z trestné činnosti v samostatném řízení týkajícím se nezákonně nabytého majetku před konečným rozhodnutím soudu v trestní věci. Vyčleněním posuzování majetkových otázek ve zvláštním řízení sledoval zákonodárce cíl zajištění včasného vyřešení majetkových otázek, které vyvstávají v trestních řízeních, a to z důvodu hospodárnosti. V tomto řízení se neurčuje vina osoby, ale rozhoduje se o nezákonném původu majetku nebo jeho souvislosti s trestným činem. Toto zvláštní řízení týkající se nezákonně nabytého majetku odpovídá tomu, co lotyšská právní doktrína nazývá „řízením *in rem*“, v němž se rozhoduje s konečnou platností o majetkových otázkách. Pokud je do přípravné fáze trestního řízení zahrnuto řízení týkající se nezákonně nabytého majetku a v jeho rámci soud prohlásí, že majetek byl získán nezákonně, soud již nerozhoduje v hlavním trestním řízení o osudu dotčeného majetku. V řízení o nezákonně nabytém majetku se neposuzuje vina osoby; tato řízení nejsou založena na odsuzujícím rozsudku a nejsou, z meritorního hlediska, závislá na vyšetřované trestní věci týkající se trestného činu ani na jejím výsledku.
- 11 Směrnice 2014/42, stejně jako rámcové rozhodnutí 2005/212, na které tato směrnice odkazuje, by tedy mohly být vykládány tak, že se nevztahují na řízení o nezákonně nabytém majetku stanovené v trestním řádu, neboť soudním rozhodnutím se prohlašuje, že majetek byl získán nezákonným způsobem, předtím, než bude konstatováno spáchání trestného činu a daná osoba uznána vinnou tímto trestným činem.
- 12 Když Evropský soud pro lidská práva posuzoval, zda je konfiskace, která byla provedena bez odsouzení za trestný čin, rovnocenná trestu ve smyslu článku 7 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), prohlásil, že východiskem pro toto posouzení je to, zda je konfiskace uložena na základě rozhodnutí, jímž bylo prohlášeno, že je určitá osoba vinna trestným činem. Do tohoto posouzení vstupují nicméně i další hlediska, například povaha a účel daného řízení a rozsah konfiskace, jakož i povaha tohoto řízení v té podobě, jak ji definují vnitrostátní právní předpisy, a podmínky jejich použití.
- 13 Podle lotyšského práva jsou v řízeních týkajících se nezákonně nabytého majetku materiály dokládající souvislost majetku s trestným činem nebo původem majetku z trestné činnosti odděleny od vyšetřované trestní věci týkající se trestného činu.

V těchto řízeních mají strany právo předkládat důkazy, ale zjištění týkající se souvislosti majetku s trestným činem nebo původem majetku z trestné činnosti se opírají mimo jiné o materiály z trestního spisu shromážděné v hlavním trestním řízení.

- 14 Článek 4 odst. 2 směrnice 2014/42 stanoví, že za určitých okolností je tato směrnice použitelná i v případech, kdy byla zahájena trestní řízení ohledně trestného činu, avšak nevedla k odsouzení v trestním řízení. K tomuto ustanovení neexistuje judikatura Soudního dvora Evropské unie.
- 15 Z tohoto ustanovení ve spojení s čl. 2 odst. 4 směrnice 2014/42 by bylo možné vyvodit závěr, že tato směrnice je za určitých okolností použitelná i na řízení o konfiskaci výnosů z trestné činnosti, jejichž předmětem není konstatování, že byl spáchán jeden nebo více trestných činů, nebo která nenavazují přímo na řízení takového druhu, tj. na konfiskaci výnosů z trestné činnosti, aniž došlo k odsouzení. Také znění čl. 4 odst. 2 směrnice 2014/42 by mohlo nasvědčovat mimo jiné tomu, že důvody v něm uvedené, pro které nelze provést konfiskaci, nejsou taxativní.
- 16 Ve věci č. 2022-32-01 by tedy výklad směrnice 2014/42 a rámcového rozhodnutí 2005/212 mohl vést k rozdílným závěrům ohledně otázky, zda právní úprava řízení týkajících se nezákonně nabytého majetku spadá do pravomoci členských států, která je uvedena v bodě 22 odůvodnění této směrnice, a zda tedy nejsou tyto normativní akty použitelné na takové řízení.
- 17 Tyto normativní akty dosud nebyly vyloženy v souvislosti s řízením o konfiskaci nezákonně nabytého majetku, stanoveným ve vnitrostátním právu, které není vedeno v rámci občanskoprávního řízení a které bývá zahajováno na základě souboru důkazů, jež existovaly v trestním řízení, předtím, než je konstatováno spáchání trestného činu a než je určitá osoba prohlášena vinnou tímto činem. Správný výklad a použití směrnice 2014/42 a rámcového rozhodnutí 2005/212 nejsou s ohledem na jejich cíl, jímž je zlepšit konfiskaci majetku v trestních řízeních v Evropské unii, za daných skutkových a právních okolností, které zkoumal Satversmes tiesa (Ústavní soud), natolik zjevné, aby byly zcela rozptýleny rozumné pochybnosti týkající se působnosti těchto normativních aktů.
- 18 Pokud právní úprava řízení týkajícího se nezákonně nabytého majetku, která je obsažena v trestním řádu, spadá do působnosti směrnice 2014/42 a rámcového rozhodnutí 2005/212, na něž tato směrnice odkazuje, jsou členské státy povinny přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby osoby dotčené opatřeními podle této směrnice měly právo na účinnou právní ochranu a na nestranného soudce k ochraně svých práv. Článek 48 Listiny obsahuje presumpci nevinoty.
- 19 Článek 124 odst. 6 trestního řádu zavádí v souvislosti s nezákonně nabytým majetkem snížený důkazní standard – „převažující pravděpodobnost“ – takže v řízení o nezákonně nabytém majetku není osoba odpovědná za řízení povinna prokázat původ majetku z trestné činnosti bez důvodných pochybností. Jakmile

osoba odpovědná za řízení informuje osobu spojenou s majetkem o tom, že se předpokládá, že majetek byl získán nezákonně, spočívá důkazní břemeno ohledně zákonnosti původu majetku na této osobě, pokud tvrdí, že by majetek neměl být považován za získaný nezákonně. Pokud tato osoba neposkytne věrohodné vysvětlení ohledně zákonného původu dotčeného majetku a pokud důkazy jako celek poskytují osobě odpovědné za řízení podklad pro to, aby se domnívala, že majetek má s největší pravděpodobností původ z trestné činnosti, pak se v souladu s čl. 125 odst. 3 trestního řádu považuje za prokázané, že majetek, s nímž byly prováděny činnosti související s praním peněz, byl získán nezákonně.

- 20 Řízení, které nezahrnuje uložení trestu nebo odsouzení, se netýká „oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Konfiskaci majetku prohlášeného za výnos z trestné činnosti v důsledku řízení o nezákonně nabytém majetku je však třeba považovat za „úpravu“ užívání tohoto majetku ve smyslu článku 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě, a proto takové řízení rovněž souvisí s určením občanských práv a povinností ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Zásada rovnosti zbraní je nedílnou součástí pojmu „spravedlivý proces“, která se ve smyslu spravedlivé rovnováhy uplatňuje jak v občanskoprávních, tak v trestních věcech. Tato zásada znamená, že každé straně musí být poskytnuta přiměřená příležitost k zastupování, včetně předložení důkazů, za podmínek, které ji zásadně neznevýhodňují vůči druhé straně.
- 21 Je sice pravda, že podle lotyšského práva není účelem řízení týkajícího se nezákonně nabytého majetku zjistit vinu osoby, ale stejně tak je pravda, že presumpce nevinu je porušena nejen konkrétním prohlášením viny osoby, ale také posouzením, které umožňuje konstatovat, že osoba je vinna trestným činem.
- 22 Posouzení možného původu majetku z trestné činnosti tedy úzce souvisí s otázkou, zda byly s daným majetkem provedeny operace praní peněz. Závěr, k němuž dospěje osoba odpovědná za řízení nebo soud, bude pravděpodobně považován za posouzení viny osoby, pokud jde o spáchání trestného činu. Lze tedy dospět k závěru, že sporná ustanovení ukládají osobě spojené s majetkem povinnost vyvrátit domněnku, že se podílela na praní peněz. Taková situace by byla v rozporu se zásadou presumpce nevinu.
- 23 Existují tedy pochybnosti, zda v případě, že sporná ustanovení spadají do oblasti působnosti unijních normativních aktů, vnitrostátní právní úprava, která v řízeních týkajících se nezákonně nabytého majetku zakládá právní domněnku ohledně skutkového stavu, pokud jde o původ majetku z trestné činnosti, a ukládá povinnost prokázat zákonnost původu majetku osobě spojené s tímto majetkem, je v souladu s právem na účinnou právní ochranu stanoveným v článku 47 Listiny, zásadou presumpce nevinu zakotvenou v článku 48 Listiny a zárukami stanovenými v čl. 8 odst. 1 směrnice 2014/42.
- 24 Předkládající soud rovněž žádá, aby Soudní dvůr rozhodl o otázce, zda mají být zachovány právní účinky sporných ustanovení.

- 25 Podle čl. 32 odst. 1 Satversmes tiesas likums (zákon o Ústavním soudu) se rozsudek předkládajícího soudu stává pravomocným a vykonatelným okamžikem vyhlášení. Podle čl. 32 odst. 3 se ustanovení právního předpisu, které předkládající soud prohlásil za neslučitelné s právní normou vyšší právní síly, považuje za neplatné ode dne zveřejnění rozsudku zmíněného soudu, nerozhodnuli tento soud jinak. V souladu s čl. 31 bodem 11 zákona o Ústavním soudu však předkládající soud může ve svém rozhodnutí uvést okamžik, kdy sporné ustanovení, které bylo prohlášeno za neslučitelné s právním předpisem vyšší právní síly, přestane vyvolávat právní účinky. Za účelem určení přesného okamžiku, kdy sporné ustanovení přestává vyvolávat účinky, předkládající soud rovněž posuzuje, zda existují důvody, pro které by sporné ustanovení mělo být prohlášeno za neplatné se zpětnou účinností. Při rozhodování o tom, kdy sporná ustanovení přestanou vyvolávat účinky, je třeba poměřit zásadu právní jistoty na jedné straně a základní práva určitých osob na straně druhé.
- 26 S ohledem na tyto úvahy, pokud by předkládající soud dospěl k závěru, že sporná ustanovení nejsou v souladu s čl. 92 první a druhou větou Ústavy, Listinou, směrnicí 2014/42 a rámcovým rozhodnutím 2005/212, musel by rozhodnout o okamžiku, kdy tato ustanovení přestanou vyvolávat právní účinky.
- 27 Soudní dvůr ve své judikatuře prohlásil, že jen zcela výjimečně může na základě obecné zásady právní jistoty, která je vlastní unijnímu právnímu řádu, omezit možnost jakýchkoli zúčastněných osob dovolávat se ustanovení, jehož výklad podal, za účelem zpochybnění právních vztahů založených v dobré víře. Aby bylo možné o takovém omezení rozhodnout, je nezbytné, aby byla splněna dvě podstatná kritéria, a to dobrá víra zúčastněných kruhů a riziko závažných obtíží. Takovéto omezení lze připustit pouze v samotném rozsudku, kterým se rozhoduje o požadovaném výkladu.
- 28 Předkládající soud má za to, že v projednávané věci je třeba zohlednit skutečnost, že konfiskace nezákonně nabytého majetku je provedena za účelem ochrany důležitého veřejného zájmu a že jejím cílem je dodržení zásady právního státu.
- 29 Sporná ustanovení v současném znění jsou účinná od 24. prosince 2019. Právních vztahů, které mohou být dotčeny pravomocným rozhodnutím předkládajícího soudu, je mnoho. Pokud je nezákonně nabytý majetek zkonfiskován ve prospěch státu, jsou příslušné finanční prostředky převedeny do státního rozpočtu. Sporná ustanovení jsou tedy úzce spjata se státním rozpočtem a jejich zrušení se zpětnou účinností by mohlo mít negativní důsledky pro stabilitu státního rozpočtu a narušit právní jistotu.
- 30 Právní stabilita je zásadním prvkem zásady právní jistoty, která vyžaduje nejen to, aby mělo soudní řízení určitá pravidla, nýbrž i to, aby jeho výsledek byl z právního hlediska trvalý. Sporná ustanovení jsou považována za zákonná a státní orgány je používají ve všech řízeních týkajících se nezákonně nabytého majetku.

- 31 S ohledem na výše uvedené je třeba určit, zda v případě, že bude konstatováno, že sporná ustanovení nejsou v souladu s požadavky čl. 92 první a druhé věty Ústavy, Listiny, směrnice 2014/42 a rámcového rozhodnutí 2005/212, musí být zásady právní jistoty a přednosti unijního práva vykládány v tom smyslu, že v souladu s těmito zásadami vedou okolnosti věci k úvahám, podle nichž mohou být sporná ustanovení použitelná a zachovat si dočasně své právní účinky až do okamžiku, který určí *Satversmes tiesa* (Ústavní soud) ve svém rozhodnutí, kdy sporná ustanovení přestanou vyvolávat právní účinky.

PRACOVNÍ DOKUMENT